

AHOZTAR ZELAIETA
KAZETARIA

Guk kalderero eguna, ijitoek PNvero eguna

Kalderero eguna zela eta, lagun ijito bati proposatu nion *PNvero eguna* ospatu behar zutela. Euskal Herriko inauterietan Europa ekialdeko ijito pertza-konpontzaileak eta familiak irudikatze ohituren eta hartzarena egiten duen pertsonaiaren berri eman ondoren, bere harridura azaldu zidan. Herri batzuetan *Hungrino* bezala ezagutzen dira.

XV. mendean ongi etorriak izan ziren ijitoak, baina XVI. mendetik aurrera beraien aurkako jazarpen herritarra eta instituzionala hasi zen. Salbuespenak ematen dira ijitoek baldintza batzuk betetzen badituzte: euren nortasuna alde batera uztea, elkarrekiko probetxu nabaria bermatua izatea ijito eta euskal herritarren artean, erromintxelaz hitzegitea, errotuta izatea...

Ijitoak lagun eta auzokide izan ditut auzo ezberdinetan, Bilbo Zaharrean, Santutxuko Prim eta Ollerietako kaleetan eta Zorrotzan esaterako. Bilbo Zaharreko Herriko Tabernan ijitoen seme-alaba txironei merienda egiteko aukera ematen zitzairen. Elkartasuna zen irizpidea, ez benefizentzia edo paternalismoa. Nire aitarien anaia, Gregorio, trukean ibiltzen zen beraien Galdakaoko Bengoetxe auzoan.

Integrazio sozialaz ahoa betetzen dute askotan *vasquitoek* baina ezberdinen arteko elkarrekintzak guztiz es-

tereotipatuta eta topikoz beteta daude. Kasurako, Gure Esku Dagok antolatutako ekitaldi batean, non eta San Mames futbol zelaian, ijito batzuek *Hegoak eba-ki banizkio* abestu zuten. Musika folklorikoarekin abestu zuten. Abertzaleentzat imajina ezina zen ijitoen rap talde bati gonbita luzatzea. Ijitoak ez dira guk nahi duguna, edo guri komeni zaiguna. Direna direlako dira ijito. Musulmanekin eta beltzekin gauza bera gertatzen da, kuskusa prestatzera gonbidatzen ditugu edo oinutsik dantzatzera, beraien aniztasuna eta elkarren arteko ezberdintasunak alde batera uzten ditugula.

Gränser Utan, en film om idrott ocj integration, 2005. urtean argitaratutako dokumentalean, Osama Krayem agertzen da. Suediako integrazio sozialaren arrakastari buruzko lan bat da. Osamak 2016. urtean Bruselako atentatuetan parte hartu zuen. 1994. urtean, Joseph Skipper izeneko gazte beltzak, Rosa Parks famatuaren etxean sartu eta emakumea jipoitu ondoren, 53 dolar lapurtu zizkion.

Astronauta izan nahi nuke askotan, Maisha MCK bezala. 121 Krew taldean aritu zen rapero eta NASAko langile honek, Eneko Apxek hain zuzen, hauxe aipatzen du "Ez egin kasurik" abestian: "Baina behin askatasuna lortuta, ikurri-na, entzun, Enekok erreko du". ●

BEÑAT SARASOLA
IDAZLEA

Halabeharraren ezustekoak

Tommy Caldwell eskalatzailea, etikako eskoletan planteatzen zitzaizkigun dilema horietako baten aurrean jarri zuen behin patuak. Kirgizistanera joan zen 2000. urteko abuztuan, beste hiru lagunekin, urruti hartako mendietan eskalatzera. Han zirela, herrialdeko gobernuaren kontrako matxino batzuek bahitu zituzten, eta gertu ikusi zuten beren bizien akabera. Eskalatzaille eskarmentua baliatu zuen Caldwellek bahitzaileetako bat labarretik behe- ra bota eta lagunekin eskapo egiteko.

Utilitaristak berehala onetsiko du Caldwellen ekintza, lau bizik bakarrak baino gehiago balio duela argudiatuta;

kantiarrak, ordea, inperatibo kategorikoa gogoraziko du, gizakia ezin dela bitarteko gisa erabili. Haatik, nire irudiko, historia honetan interesgarriena hauxe da: errealitateak zaila izaten duela eredu teorikoetara egokitzen. Izan ere, Caldwelli zalantza geratu zitzaion, ea bahitzailea hil gabe ere bizirik jarraitzeko moldatuko ziratekeen; horregatik ibili zen denbora luzez kulpak jana. Halabeharrak, baina, bazuen beretzat ere gozorik: urte batzuk geroago, bahitzailea trantze hartatik bizirik atera zela jakin zuen. Printzipio moralak baino aringarriagoak izaten baitira halabeharraren ezustekoak. ●